

ještě není 14 let, aneb osoby, která jest bezbrannou nebo bez sebe, tělesně zneužil jiným způsobem, než tím, který jest uveden v §u 127 tr. zák. Druhou hlavní otázkou byli však porotci tázáni, zda jest obžalovaný vinen, že Marie K-ové, již nebylo ještě 14 let, k ukojení chlípných svých žádostí jiným způsobem, nežli mimomanželským souložením, zneužil. Skutkový znak tělesného zneužití nebyl do této otázky pojat ani slovem v zákoně užitým ani uvedením skutkových okolností, jemu odpovídajících, a byl tím odňat přezkumu a rozhodnutí porotců. Kladnou odpovědí na III. hlavní otázku zjistili sice porotci, že obžalovaný nezletilou Marii K-ovou přiměl k vykonání a dopuštění smilných činů. Tím však není zjištěno, že obžalovaný zneužil děvčete tělesně, poněvadž smilným může býti i čin, který nezáleží ve zneužití těla jiné osoby. Porotní soud porušil tudíž předpis §u 318 tr. ř. a v důsledku toho jest rozsudek, pokud obžalovaný byl uznán vinným zločinem podle §u 128 tr. zák., zmatečným podle čís. 6 §u 344 tr. ř. Tato formální vada nedovoluje, by zrušovací soud již rozhodl ve věci samé a nelze se obejíti bez nařízení hlavního přeličení. Bylo proto zmateční stížnosti podané ve prospěch obžalovaného, vyhověti. Zrušení výroku, jímž obžalovaný byl uznán vinným zločinem podle §u 128 tr. zák., má za následek i zrušení výkonu, jímž obžalovaný byl uznán vinným zločinem podle §u 132 III. tr. zák., poněvadž jde o týž skutek, který byl podřaděn jednak pod § 128 tr. zák., jednak pod § 132 III. tr. zák., a poněvadž následkem zrušení výroku, pokud se týká zločinu podle §u 128 tr. zák., schází zjištění skutku, podřaděného pod ustanovení §u 132 III tr. zák. Jelikož pravoplatným osvobozením obžalovaného z obžaloby pro zločin násilného smilstva odpadla příslušnost porotního soudu, a trestné činy, o nichž jest znovu rozhodnouti, patří k příslušnosti sborového soudu první stolice, byla věc vrácena tomuto soudu.

#### Čís. 2075.

**S hlediska §§ů 68, 81 tr. zák. jest beztrestno násilné zprotivení se formálně, nikoliv však věcně neoprávněnému výkonu veřejného orgánu.**

**Pokud jest železniční dopravní úředník oprávněn odebrati soukromé spolkové legitimace, v nichž nebylo vyznačeno nalepením kolkových známek zaplacení spolkových příspěvků a tím odpadlo právo na slevu jízdného.**

(Rozh. ze dne 5. září 1925, Zm I 326/25).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 5. března 1925, jímž byl obžalovaný Josef K. podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

#### **d ů v o d ů:**

Zaujati dlužno předem stanovisko k základní otázce, zda službu konající dopravní úředník František N. byl oprávněn, spolkové legitimace

»Č. s. k.« v T., na něž několik členů tohoto spolku jelo neoprávněně za sníženou cenu, — odejmouti a zadržeti vzhledem k tomu, že legitimace byly závadny, ježto v nich nebylo vyznačeno nalepením kolkových známek zaplacení spolkových poplatků za třetí čtvrtletí 1924, a pak vůči skutečnosti, že cestující odepřeli N-ovi zaplatiti doplatek. Sprostilť nalézací soud obžalovaného z obžaloby pro zločin podle §u 81 tr. zák. mezi jiným také z důvodu, že jednání jeho netýkalo se vůbec žádného služebního výkonu. Nebyl prý N. vůbec oprávněn odejmouti a zadržeti soukromé spolkové legitimace, ale měl pouze, jak sám při přeličení udal, žádati doplatek (jízdné, pokud se týče pokuty) a, když cestující se zdráhali tak učiniti, měl je z jízdy vyloučiti a povolati četnictvo ke zjištění jejich totožnosti. Jednal prý tudíž mimo rámeček svého služebního výkonu. Takto není však právní otázka, o niž jde, správně formulována, z čehož plyne nejistota o správnosti jejího řešení. Je pravda, že zákon vyžaduje pro odsouzení podle §u 81 tr. zák., by služební výkon, který násilným jednáním pachatele má býti zmařen, spadal do oboru práv a povinností osoby, v §u 68 tr. zák. jmenované, mocí jejího služebního postavení. Avšak jest nutno přesně rozlišovati mezi věcnou a formální oprávněností úředního výkonu. Věcná jeho nesprávnost nemůže toho, kdo se násilně zprotivil, by jej zmařil, sprostiti zodpovědnosti podle §u 81 tr. zák. Otázka věcné oprávněnosti služebního výkonu N-ova může proto zůstatí stranou. Mínil-li obžalovaný, že postupem úředníkovým jsou snad porušena práva majitelů legitimací nebo jeho, bylo mu vždy volno nastoupiti jedině přípustnou cestu stížnosti. A jedině tuto cestu směl též voliti místo násilného odporu, měl-li za to, že úředník nemá práva spolkové legitimace mu odebrati; neboť uznáním takové obhajoby stalo by se ustanovení §u 81 tr. zák. přímo ilusorním a podkopána by byla autorita státní moci, poněvadž k odvrácení trestní zodpovědnosti stačilo by prostě uplatňování obhajoby onoho druhu. Násilné zprotivení se úřednímu výkonu, nesené úmyslem, výkon ten zmařiti, činí beztrestným pouze f o r m á l n í neoprávněnost veřejného orgánu, když totiž úkon takového druhu nespadá vůbec do oboru působnosti veřejného orgánu. O takovém nedostatku úředního výkonu dopravního úředníka N-a bylo by však za daných okolností jen tehdy lze mluvíti, kdyby dopravní úředník nebyl nejen snad pouze v tomto případě, nýbrž vůbec za žádných okolností, oprávněn odebíratí cestujícím a zadržovati jim veřejné legitimace, tím méně legitimace soukromého spolku. Napadený rozsudek praví sice ve zmíněném již odstavci, že N. nebyl vůbec oprávněn odejmouti a zadržeti spolkové legitimace a že jednal mimo rámeček svého služebního výkonu. Než, pokud nalézací soud těmito slovy měl vůbec na mysli nedostatek formálního oprávnění v naznačeném smyslu — což jest pochybno vzhledem k tomu, že opírá tento výrok také o údaj svědka N-a, podle něhož v p o d o b n ý c h p ř í p a d e c h má dopravní úředník jen právo žádati doplatek, a když se cestující zdráhá, má ho z jízdy vyloučiti a povolati četnictvo ke zjištění totožnosti, — posuzuje věc po právní stránce nesprávně, považuje za samozřejmé, že N-ovi nepřislušelo právo odebíratí cestujícím legitimace, třeba že šlo o soukromé legitimace sportovního klubu. Otázku tu lze řešiti pouze na základě zákonných předpisů, nebo nařízení, vydaných na základě zákona, a v případě tomto, kde se takového předpisu nedostává,

na základě vnitřních služebních předpisů o oboru působnosti toho kterého železničního orgánu. V té příčině budiž pro případ, o který tu jde, poukázáno zejména na »Služební předpis čís. I. (doprava osob)«, dále na výnosy ministerstva železnic o zlevnění jízdy pro tělocvičné, turistické a sportovní spolky a na tarifní předpis čís. 312, vydaný dne 31. prosince 1921. Bez tohoto dosud scházejícího podkladu nelze o zavinění obžalovaného v objektivním směru bezpečně rozhodnouti. Důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., státním zastupitelstvím v podstatě z uvedené příčiny uplatněný, jest proto dán.

### Čís. 2076.

**Pokus jest vyloučen jen při čistě kulposních deliktech. Jest možným při prvé i druhé skutkové podstatě Šu 24 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 9 ř. zák. z roku 1863.**

(Rozh. ze dne 5. září 1925, Zm I 478/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 23. dubna 1925, jímž byl obžalovaný Vojtěch H. podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle Šu 8 tr. zák. a Šu 24 zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 9 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

### Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 9 a) a 5, Šu 281 tr. ř. Provádějíc hmotněprávní důvod vytýká zmateční stížnost, že nalézací soud výrokem, že by bylo lze shledati v jednání obžalovaného jen tehdy pokus přečinu podle Šu 24 tisk. zák., kdyby mohl býti obžalovaný usvědčen, že jednal vědomě (úmyslně), (tedy výrokem o otázce, zda čin obžalovanému za vinu kladený tvoří přečin), porušil zákon v ustanovení Šu 24 tisk. zák., poněvadž soud prý stotožňuje dva pojmy zcela různé, totiž »úmyslně« a »vědomě« a jest patrně toho mylného názoru, že neopatrnost ke skutkové podstatě Šu 24 tisk. zák. nestačí. Avšak tato výtku jest pochybena. Právi-li se v rozsudkových důvodech, že »v jednání obžalovaného bylo by shledati toliko pokus přečinu Šu 24 tisk. zák., kdyby obžalovaný usvědčen býti mohl, že jednal vědomě (úmyslně)«, nemá tím býti vysloven názor stížností napadený, nýbrž jen vyjádřeno přesvědčení nalézacího soudu, že v případě, o nějž jde, nesešly se zákonné náležitosti nejen dokonaného, nýbrž ani nedokonaného přečinu podle Šu 24 tisk. zák., pokud mohl býti spáchán úmyslným jednáním obžalovaného. Vnitřní spojitost, byť velice zběžných vývodů rozsudkových, ukazuje přece, že napadený rozsudek přímo předpokládá názor, uznávaný ve stížnosti za správný, že ke skutkové podstatě přečinu podle Šu 24 tisk. zák. stačí po subjektivní stránce již pouhá nedbalost. Jestliže však rozsudek obžalovaného přes to sprostňuje, nestalo se to vzhledem ke zjištění rozsudku, že obžalovaný nejednal vědomě, nýbrž proto, že dle názoru nalézacího soudu jest pokus při kul-